

За превозъ отъ София до Дубровникъ било платено на кириджитѣ 2,300 аспри. Въ Дубровникъ били платени, освенъ това, остатъкътъ отъ разноситѣ за превозъ, градско мито (dazio), за изчистване на въська и за осигуровка до Анкона 2,254 аспри¹⁾. Споменатитѣ разноси за biancatura показватъ, че въськътъ се подлагалъ въ Дубровникъ на очистване отъ дългия транспортъ — изобщо подобрявало се е качеството му съ цель въ Анкона да се получи по-висока цена за него.

Воськъ презъ София за Дубровникъ се изнасялъ сравнително малко. Отъ североизточния край на българскитѣ земи преди това се изнасяло много повече въ продължение на вѣкове. Градътъ Варна билъ главния експортенъ пунктъ за износъ на въськъ и кожи по море за Анкона. Вѣроятно поради това въ книгата на Рести се среща по-редко износъ на въськъ отъ София. Освенъ това турскитѣ власти често създавали голѣми пречки на софийскитѣ търговци за износъ на каквито и да било стоки за Дубровникъ. Така, въ едно писмо на дубровнишкитѣ посланици въ Цариградъ, изпратено близо 20 години следъ като Рести напустналъ София, се съобщава, че турскиятъ кадия въ София не позволявалъ на дубровчанитѣ въ този градъ да изнасятъ свободно стоки. Това било противно на даденитѣ имъ привилегии. „Тѣ могатъ — казва се въ писмото — да изнасятъ свободно волски и биволски гъонове, кордовани, вълна, въськъ и кожи отъ всѣкакъвъ видъ“²⁾. Изброениятъ редъ на стокитѣ, повидимому, отговарялъ и на реда имъ въ износа. Първо мѣсто въ общия износъ на страната заемали говеждитѣ кожи. Въськътъ билъ на предпоследно мѣсто, което отговаряло на стопанската структура на българскитѣ земи и на производителността на самото население. Пчеларството презъ това време редко било единствена стопанска дейность на отдѣлното домакинство.

Въ едно писмо отъ Русе отъ 1676 г. се научаваме, че и отъ Видинъ се изнасяло въськъ за Дубровникъ. Този износъ, сжщо, срещалъ спънки отъ страна на мѣстнитѣ турски власти³⁾.

2. Вносъ.

А. Манифактурни стоки.

Дубровнишкитѣ търговци били презъ 16 и 17 в. главнитѣ импортьори на манифактурни стоки за българскитѣ земи. Още къмъ края на 15 в. тѣхнитѣ стоки завладѣли пазаритѣ въ София, Пловдивъ, Видинъ, Търново и Никополъ. Нѣколко десетки години следъ това дубровчанитѣ заседнали въ Провадия и Силистра, които градове до края на 17 в. останали главни стоварища на всѣкакъвъ родъ платове и материи. Такива стоки дубровчанитѣ сж внасяли въ България още въ

¹⁾ „1601. Mandato di cera in mano di Gio di Ragusa deve dare addi 20 Decembre aspri 21,350 per costo e spese di cant. 16. 41. 156 di cera mandatoli alla mita con Piero Andrea Resti per il passato con Seculo e Giura cramari.

1602. Addi 2 Genaro aspri 720 per vittura nostra parte . . . 1603. Addi 28 Decembre aspri 2254 per resto di vittura e dazio e in biancatura e sicurtà da Ragusa in Ancona . . .” Resti, f. 180.

²⁾ Вж. по-горе стр. 153, заб. 1.

³⁾ Вж. по-горе стр. 111, заб. 3.